

володіння мовою і фактично представляють можливості роботи на усіх рівнях від А1 до С2. Рівневе структурування доповнює структурування за віковими особливостями. Можливість самостійно навчатися і контролювати свої результати реалізована завдяки інтерактивним технологіям, які використані на порталі. В цілому матеріали сайту виконують функцію навчання та функцію методичного забезпечення, оскільки частина з них призначена для викладачів, сприяє удосконаленню та розвитку методики викладання і доповнює навчальний процес, ще частина створена за основним призначенням для самостійного навчання он-лайн, і третя група матеріалів є водночас і методичним, і навчальним ресурсом, які можуть використати як викладачі, так і ті, хто вивчає українську мову. У зв'язку із виконанням функції навчання та методичного забезпечення, застосуванням сучасних освітніх технологій, освітній портал кваліфікуємо як навчально-методичний ресурс, який відповідає характеристикам таких успішних ресурсів, створених для вивчення англійської, німецької та ін. іноземних мов.

У перспективі розвитку навчально-методичного ресурсу «Крок до України» – створення інтерактивних курсів для усіх рівнів володіння мовою, спеціальних навчальних відеоматеріалів, доповнення сайту мовними комп'ютерними іграми для різних вікових категорій користувачів, створення спеціального відеокурсу з методики викладання УМІ.

Література

1. *Крок до України: освітній портал для вивчення УМІ.* – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://krok.miok.lviv.ua/uk/>

УДК 378.046.4:377.018.48

Мар'яна Захарчук

Національний університет «Львівська політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПЕРЕПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ У ЛЬВІВСЬКІЙ ПОЛІТЕХНІЦІ

© Maryana Zakharchuk 2017

Розглянуто питання застосування дистанційного навчання у процесі професійної перепідготовки військовослужбовців у Львівській політехніці. Проаналізовано принципи освітнього процесу для дорослих. Розглянуто переваги експериментального навчання.

Окреслено рекомендації щодо впровадження технологій дистанційного навчання в освітній процес ВНЗ.

Ключові слова: андрагогіка, дистанційне навчання, перепідготовка, навчання дорослих, слухач, підвищення кваліфікації.

The article considers the issue of the use of distance education in the process of vocational retraining of former military men at Lviv Polytechnic National University. The author has also analyzed the principles of the educational process for adults. There are considered the advantages of experimental learning. Likewise the author has outlined the recommendations on the introduction of distance education technologies to the educational process of universities.

Key words: andragogy, distance education, retraining, adult education, participant, continuing education.

Постановка практичної проблеми. Освітня система України у 21 столітті перебуває в процесі постійної модернізації та реформування. Зумовлено це її стрімким розвитком та незавершеністю реформ у цій галузі внаслідок високої динамічності соціально-економічних процесів і сталого удосконалення національної системи освіти. Остання повинна відповідати національним інтересам, світовим тенденціям розвитку та умовам органічної цілісності. У той же час забезпечити принципи цілісності та системності освіти неможливо без урахування потреб та особливостей усіх без винятку верств населення. Це стосується, безумовно, й дорослих громадян – дипломованих фахівців, які мають потребу отримати додаткову освіту, щоб не відставати від системи сучасних знань.

Характерною рисою останніх років є прагнення дорослого населення посилити свою відповідність вимогам ринку в плані поглиблення чи зміни професійної кваліфікації, технологічної грамотності та мовної компетенції. Тому дослідження освітніх технологій організації навчання дорослих людей є актуальним. Особливо гостро питання професійної адаптації стоїть для військовослужбовців, що підлягають звільненню у запас або у відставку, громадян, звільнених з військової служби та членів їхніх родин. Адже звільняються в запас військовослужбовці, які, як правило, є працездатними людьми, що володіють високою професійною підготовкою і діловими якостями. Вони можуть ефективно працювати і робити значний внесок у процес реформування національної економіки. Разом з тим досвід реалізації програм соціальної адаптації громадян, звільнених з військової служби, показує, що найбільш гострою є проблема забезпечення їхньої зайнятості.

Даній категорії населення, незважаючи на рівень освіти і професійної кваліфікації, особливо важко знайти роботу, і сьогодні на ринку праці вони є соціальною групою ризику. Ці обставини викликають необхідність комплексного підходу до проблеми професійної перепідготовки громадян, звільнених з військової служби та членів їхніх сімей. Такий підхід, на нашу думку, має передбачати організацію підготовки за цивільними спеціальностями, у тому числі методом дистанційного навчання. Адже зараз триває перерозподіл світового освітнього простору, і дистанційна освіта відіграє в цьому процесі визначальну роль, суттєво урізноманітнюючи ринок освітніх послуг, тому безумовним є твердження щодо того, що дистанційна освіта – освітнє середовище ХХІ століття. Та широке застосування технологій дистанційної освіти щодо організації навчання дорослих потребує врахування специфіки організації навчального процесу [6].

Аналіз останніх досліджень. Проблема розвитку та вдосконалення післядипломної освіти викликає інтерес багатьох українських дослідників. Серед таких вчених – А. Аббасова, І. Зязюн, В. Кремень, В. Маслов, А. Нікуліна, В. Олійник, Н. Протасова та ін. Окремі теоретичні та практичні аспекти застосування інноваційних освітніх технологій висвітлені у працях багатьох зарубіжних учених (І. Баклі (E. Barkley), Дж. Біггс (J. Biggs), М. Дернтл (M. Derntl), К. Кросс (K. Cross), К. Мейджер (C. Major), Р. Мотшнік-Пітрік (R. Motschnig-Pitrik), П. Ремсден (P. Ramsden), М. Хеннефін (M. Hannafin), Дж. Хілл (J. Hill)). Науковці відзначають, що використання інноваційних освітніх технологій дозволяє підвищити інтенсивність та ефективність процесу навчання; створює умови для самоосвіти та дистанційного навчання, тим самим дозволяючи здійснювати перехід до безперервної освіти. Проте питання застосування технологій дистанційного навчання у процесі професійної перепідготовки військовослужбовців у системі післядипломної освіти недостатньо представлено у наукових матеріалах.

У зв'язку з цим, *дослідження має за мету* проаналізувати особливості застосування дистанційного навчання у процесі професійної перепідготовки військовослужбовців, що підлягають звільненню у запас або у відставку, громадян, звільнених з військової служби та членів їхніх родин, а також розробити рекомендації щодо впровадження технологій дистанційного навчання в освітній процес ВНЗ.

Виклад основного матеріалу. Оскільки професійна підготовка в межах післядипломної освіти передбачає роботу з дорослими людьми, то доцільно вести мову про андрагогічну модель навчання, в якій тому, хто навчається

належить провідна роль. Доросла людина прагне до самореалізації, самостійності, самоуправління. Вона вже має певний життєвий досвід, тому і розраховує на невідкладне застосування отриманих нових умінь, навичок, знань і якостей на практиці. Адже навчальна діяльність дорослої людини значною мірою визначається побутовими, професійними, соціальними чинниками, які можуть обмежувати процес навчання [6]. Тому професійна перепідготовка військовослужбовців полягає у створенні умов для найбільш повного використання їхнього інтелектуального і професійного потенціалу, зниження соціальної напруженості шляхом регулювання процесу їхньої адаптації до цивільного життя з урахуванням особливостей проживання, що у свою чергу дасть можливість поліпшити життя військовослужбовцям (здобути нові та додаткові знання, розширити кругозір та соціальні знайомства і як результат започаткувати власний бізнес), членам їхніх сімей (наприклад, дружинам опанувати нову цивільну спеціальність, налаштувати знайомства).

Плацдармом для проведення цього дослідження ми обрали міжнародний соціально-освітній проект «Україна-Норвегія», які успішно реалізується в Інституті адміністрування та післядипломної освіти Львівської політехніки з 2014 року. За час роботи проекту його послугами скористалися близько 200 військовослужбовців та членів їхніх сімей. Довгострокова мета проекту полягає у зменшенні впливу негативних соціальних наслідків економічних реформ та реформ оборонного сектору України на звільнених у запас кадрових військовослужбовців і членів їхніх сімей, а також сприяння розвитку співпраці між двома країнами. Завданнями проекту є: підвищення професійної конкурентоспроможності військовослужбовців та членів їхніх сімей на ринку праці України шляхом організації професійної перепідготовки за напрямками і спеціальностями, що користуються попитом на ринку праці; покращення соціальної адаптації в умовах громадянського суспільства з ринковою системою відносин шляхом організації заходів психологічної реабілітації учасників; розвиток співпраці між навчальними закладами України та Норвегії шляхом активного залучення в проект і проведення спільних заходів за навчальними програмами для студентів та організації наукових досліджень. Практичні завдання, які стоять перед навчальним закладом полягають у наданні слухачам-військовослужбовцям необхідного мінімуму знань з обраної спеціальності. Методи та форми навчання обираються виходячи з принципів андрагогіки – науки про навчання дорослих протягом усього життя. Адже ще Сенека молодший – римський філософ та державний діяч – у своїх листах до Луцілія у 65 році нашої ери згадує таку фразу «... non scholæ sed vitæ

discimus...», яка означає, що ми вчимося не для школи, а для життя. У такому навчальному процесі відбувається зміна пріоритетності методів навчання. Андрагогічна модель навчання замість лекційних передбачає практичні заняття, часто експериментального характеру, дискусії, ділові ігри, кейси, вирішення конкретних життєвих завдань і проблем. Окрім цього, змінюється підхід до отримання теоретичних знань. На перше місце виходять дисципліни, які містять інтегрований матеріал кількох суміжних галузей знань так звані міждисциплінарні дисципліни, наприклад, управління проектами. У широкому педагогічному вжитку поняття андрагогіки було запропоновано Малколмом Шепердом Ноулзом (Malcolm Shepherd Knowles) (1913 - 1997) американським освітнім діячем, як синонім до визначення освіти дорослих. За даними М. Ноулса (M. Knowles), андрагогіка – це мистецтво та наука про навчання дорослого населення, тому вживаючи термін андрагогіка ми маємо на увазі будь-яку форму навчання дорослих [3]. Проте ще у 1833 році Олександр Капп (Alexander Kapp) німецький історик епохи Просвітництва був першим, хто вжив у своєму дослідженні термін андрагогіка.

У 1980 році науковець М. Ноулз (M. Knowles) обґрунтував 4 концептуальні твердження, які визначають принципи освітнього процесу для дорослих слухачів та суттєво відрізняються від характеристик дітей в освітньому процесі. У 1984 році М. Ноулз (M. Knowles) додав п'яте твердження:

- самооцінка (Я-концепція) – динамічна система уявлень людини про саму себе, що включає усвідомлення своїх фізичних, інтелектуальних, природних властивостей; суб'єктивне сприйняття, що характеризує вплив на власну особистість зовнішніх факторів. Вона формується під впливом досвіду кожного індивіда;
- досвід – накопичений резерв знань, який стає зростаючим ресурсом для навчання;
- готовність до навчання – з досвідом особистість все більше орієнтується на завдання розвитку своєї соціальної ролі;
- переорієнтація у навчанні – перспективи навчання змінюються від відкладеного (теоретичного) застосування знання до його негайного (практичного) застосування. Як наслідок, орієнтація у навчанні дорослої людини переходить від сфокусованості на дисципліні, яка викладається до практичного завдання, яке можна вирішити володіючи знаннями;
- мотивація до навчання – спонування до діяльності, пов'язане із задоволенням потреб людини: тимчасових, просторових, побутових,

професійних, соціальних тощо. У дорослих студентів мотивація до навчання є внутрішньою (самотивація) [3].

Враховуючи запропоновані концептуальні твердження науковець М. Ноулз (M. Knowles) у 1984 році описує 4 принципи, які застосовують у навчанні дорослих:

- принцип свободи у виборі цілей, змісту, методів, строків і місця навчання;

- принцип корекції особистісного досвіду. Навчання відбувається з опорою на наявний життєвий досвід, практичні уміння і навички. Принцип дозволяє активно використовувати наявний інформаційний багаж для надбудови нових знань і є основою розвитку творчого підходу у навчанні;

- принцип командної роботи між викладачем та групою слухачів. Принцип дозволяє виділяти пріоритетні напрямки в отриманні знань;

- принцип пріоритетності самостійного навчання. Для практичного застосування принципу, необхідна попередня підготовка: укладання навчальних програм, підбір і тиражування навчального матеріалу, створення навчальних комп'ютерних програм, платформ тощо. Тут недостатньо складання списку літератури. Цей принцип забезпечує для дорослої людини можливість неспішного ознайомлення з навчальними матеріалами, запам'ятовування термінів, понять, класифікацій, осмислення процесів і технологій їхнього виконання. У контексті цього принципу на перше місце в освітньому процесі виходить дистанційне навчання.

Одним з найбільш продуктивних способів навчання дорослих людей прийнято вважати метод професора Девіда Колба (David Kolb) наукові зацікавлення, якого були пов'язані з експериментальним навчанням. Професор Д. Колб (D. Kolb) у ході свого дослідження запропонував метод навчання за допомогою досвіду, що конкретніше визначається як «навчання через практику». «Навчання - це процес, у якому знання створюється шляхом перетворення досвіду» [5]. Згідно з теорією науковця, навчання носить циклічний характер, і має чотири етапи (рис. 1):

- 1) аналіз існуючого практичного і життєвого досвіду. На цьому етапі з'являється новий досвід ситуації або відбувається переосмислення існуючого досвіду;

- 2) спостереження за новим досвідом. Осмислення отриманих даних, особливе значення мають будь-які невідповідності між досвідом та розумінням;

Рис. 1 Модель технології навчання через практику за Д. Колбом (D. Kolb)[5]

3) генерація ідей та побудова нових моделей. Встановлюються зв'язки між отриманими знання і наявним досвідом. Рефлексія породжує нову ідею або модифікацію існуючої абстрактної концепції;

4) практичне застосування «нових моделей» на практиці, в ході якого робляться висновки про їхню придатність і можливості використання у професійній діяльності.

Професор Д. Колб (D. Kolb) розглядає навчання як інтегрований процес, у якому кожен етап навчання переходить у наступний (рис. 1). Автор методу наголошує, що слухача можна ввести у цикл на будь-якій стадії навчання, але необхідно слідувати за його логічною послідовністю. Адже ефективно навчання відбувається лише тоді, коли слухач успішно виконав всі чотири етапи моделі. Тому жоден етап циклу не є ефективним як самостійна методика навчання.

Аналізуючи проблему застосування елементів дистанційного навчання засобами віртуальної навчальної платформи для слухачів проекту «Україна-Норвегія» у Львівській політехніці ми робимо висновок, що алгоритм роботи забезпечує як ефективний пошук спільних підходів до вирішення поставлених завдань, так і максимальне використання інтелектуального потенціалу кожного слухача, його життєвого досвіду під час пошуку рішень та без застосування знань у практичній діяльності важко досягти поставлених освітніх цілей. Цей феномен доводить модель піраміди навчання, яка розроблена Національною навчальною лабораторією у м. Бетел (штат Мен, США). Після публікації дослідження, що викликало шквал спротиву та спростувань в освітянських колах світу (рис. 2), ми, насправді, можемо побачити, що обсяг інформації, що зберігається після теоретичного навчання, швидко зменшується, якщо не застосовувати його на практиці. Традиційні методи навчання, такі як лекція та самостійне читання (опрацювання) матеріалу, вважаються пасивними методами навчанням. Для того, зробити навчання ефективним викладачі мають

інтегрувати активні методи у навчальний процес. Спільна дискусія, практика та навчання інших – найефективніші способи забезпечення збереження знань відповідно до моделі піраміди навчання. Педагоги, які здатні ефективно залучати слухачів до активних методів навчання, зможуть поглибити розуміння предмету та покращити навчання. Вони підтверджують давню мудрість, сформульовану в китайському прислів'ї: «Скажи мені – і я забуду. Покажи мені – і я запам'ятаю. Дозволь мені зробити – і це стане моїм назавжди» [7].

Сутність андрагогічного підходу в педагогіці полягає в розумінні і утвердженні цінності людського життя, навчання, педагогічної діяльності і освіти в цілому [1, с. 31]. Важливою цінністю є ідея гармонійного розвитку особистості, пов'язана з ідеєю ідеального суспільства, яке здатне реально забезпечити кожній людині умови для максимальної реалізації закладених у ній можливостей.

Instructional Strategy	Average Retention Rate
Lecture	5%
Reading	10%
Audio-Visual	20%
Demonstration	30%
Discussion Group	50%
Practice by Doing	75%
Immediate Use of Learning	90%

Рис. 2 Модель піраміди навчання [7]

Узагальнюючи досвід учених у галузі навчання дорослих, нами виокремлено шляхи впровадження андрагогічного підходу у післядипломну освіту: диференціація та індивідуалізація навчального процесу, опора у навчанні на професійний досвід педагогів, модульний та дистанційний підхід до навчання, побудова навчального процесу не за предметним принципом, а на основі життєвої (професійної, виробничої) потреби слухачів курсів, спрямованість навчання на особистісний розвиток.

Проблему поєднання інтенсифікації та індивідуалізації навчального процесу, можна вирішити за допомогою так званих дидактичних технологій в

навчальному процесі, які мають широке застосування в США, Канаді та інших країнах світу. Основні характеристики цих технологій – особистісна спрямованість та інтенсивність.

Особистісно-орієнтована освіта (The Personality-Centered Education) забезпечує розвиток та саморозвиток особистості слухача, виходячи з виявлення його індивідуальних особливостей як суб'єкта пізнання і предметної діяльності. В ній навчання спрямоване на розвиток індивідуальних можливостей кожного і як пріоритетна мета виділяється розвиток інтелектуальних здібностей. Привабливість такої освітньої філософії для дорослих слухачів у

тому, що вона базується на визнанні за кожним студентом права вибору власного шляху розвитку через створення індивідуальних програм розвитку і альтернативних форм навчання. Критеріальна база особистісно-орієнтованого навчання будується на відстеженні й оцінці не стільки досягнутих знань, умінь і навичок, скільки на сформованості якостей розуму (інтелекту). І. Д. Бех [1] підкреслює, що особистісно-орієнтовані виховні технології ні в якому разі не позбавляють педагогіку елемента мистецтва та інтуїції, не ведуть до засилля шаблонів, а, навпаки, стимулюють широке, вільне педагогічне варіювання на основі знання законів розвитку особистості.

Продуктивне навчання (The Productive Learning) – особистісно-орієнтована педагогічна технологія, яка забезпечує отримання освіти на основі освітніх маршрутів, що мають форму навчальних і практичних модулів, які слухач вибирає сам. Ці модулі забезпечують ріст його загальної підготовки та культури, приведення в дію різних етапів професійної освіти, а також впевнену інтеграцію у соціум із врахуванням своїх здібностей і особливостей свого розвитку. Продуктивне навчання має на меті:

- забезпечення кожній людині впевнену інтеграцію у соціум, знаходження свого місця в житті;
- розвиток особистості в професійній, освітній і соціальній сферах, активізації її індивідуальних психологічних ресурсів;
- набуття життєво важливих навичок;
- самовизначення особистості;
- розвиток у слухачів самостійності, готовності до самореалізації та самовдосконалення;
- підготовка конкурентоспроможної особистості для ринку праці;
- отримання соціально-значимого результату.

Різновид особистісно-орієнтованого навчання дає нам технологію індивідуального стилю навчання (The Learning Style Approach) чи так званого «різномірного навчання», що ґрунтується на врахуванні індивідуальних особливостей кожного слухача, його практичних можливостей.

У рамках проблеми вдосконалення освітніх технологій з метою інтенсифікації навчального процесу звертає, також, на себе увагу ресурсно-орієнтоване навчання (The Resource-Based Learning) – методологія освіти, що забезпечує викладачів цілісним підходом до організації процесу навчання в епоху інформаційного суспільства. Широко розповсюджене в розвинутих країнах (США, Австралії, Канаді та ін.), воно спрямоване не тільки на засвоєння знань і придбання навичок, а й на тренінг здібностей самостійного та активного перетворення проблемно-інформаційного середовища. Слухачі розвивають навички інформаційної культури завдяки контрольованій викладачами практиці розв'язання завдань, що потребують інформації з багатьох джерел. Замість готових знань вони дістають допомогу в тім, щоб поступово розвинути спеціальні навички самостійного розкриття тем курсу, синтезу інформаційних потоків для формулювання необхідних знань згідно із заданою програмою. Інноваційність такої освітньої технології зрозуміла, адже вона поступово відсуває у минуле традиційну орієнтацію ВНЗ на передавання просто знань та навичок, властивим визначеній професії. У нових умовах люди мають ставати різнобічними, гнучкими і «вічними» студентами, щоб уміти швидко адаптуватися до нового роду занять чи нових вимог.

Проблему вибору сьогоденної моделі освіти дорослих людей, на наш погляд, треба розв'язувати, виходячи із синтезу інноваційних форм та методів, які напрацьовані сучасною освітою та найкращим чином допомагають слухачеві отримати високоякісні знання; надати повніший розвиток його особистості у конкретній регіональній ситуації незалежно від викладацького складу, інформаційно-методичного забезпечення, матеріально-технічної бази того чи іншого ВНЗ.

Висновки. Проведений аналіз науково-педагогічних та літературних джерел показав, що реформа української освітньої сфери залежить від визначення позитивних тенденцій і напрямків розвитку педагогічної галузі. Досвід розвинених країн переконує, що сьогодні найперспективнішою парадигмою розвитку андрагогіки виступає дистанційне навчання. Сьогодення вимагає від українського освітнього простору рухатися у напрямку втілення міжнародної практики щодо збільшення кількості вищих навчальних закладів, готових до надання освітніх послуг дистанційно.

Враховуючи світовий та вітчизняний досвід розвитку дистанційного навчання та його вплив на підвищення конкурентоспроможності країни, покращення якості життя дорослого населення та вдосконалення сфери надання послуг, ми рекомендуємо:

1. Вжити заходи щодо розроблення навчально-методичних та інформаційно-технічних засобів забезпечення дистанційного навчального процесу.
2. Створити перехідну модель дистанційного навчання з певними модифікаціями, а саме: а) дистанційно-очна форма навчання. Слухач вивчає предмет на курсах та має можливість додатково вивчати його дистанційно за допомогою віртуальної навчальної платформи. За такої форми навчання дистанційні матеріали органічно залучаються в традиційний навчальний процес; б) очно-дистанційна форма. Слухачі курсу вивчають предмет за дистанційно. Вони мають можливість спілкуватися зі своїм викладачем. Кількість аудиторних занять зменшується, вони перетворюються на консультації. У ролі тьютора виступає викладач курсу; в) слухачі беруть участь в окремих дистанційних тематичних семінарах, які обговорюють під час аудиторних занять.
3. Провести широку просвітницьку діяльність з метою інформування суспільної спільноти про важливість і необхідність запровадження дистанційної форми навчання для підвищення кваліфікації.

Втілення методичних рекомендації сприятиме:

1. Зміні освітньої парадигми, удосконаленню навчального процесу шляхом урахування сучасних досягнень науки і практики.
2. Економії часу слухача та викладача.
3. Запровадженню елементу новизни у процес навчання для слухачів та викладачів, що у свою чергу дозволить людині відчувати самостійність і разом з тим відповідальність, тим самим підвищить його мотивацію до навчання.
4. Розвиткові у студентів навиків до безперервної освіти і підвищення кваліфікації у майбутній професійній кар'єрі.

Ця наукова розвідка не вичерпує всієї повноти окресленої проблеми. Перспективи подальших досліджень дистанційного навчання ми вбачаємо в тому, що має бути вирішено першочергове завдання – вибір методів, форм, засобів використання елементів дистанційного навчання дорослих: доцільно послідовно розглянути варіанти побудови елементів дистанційного навчання

для різних вищих навчальних закладів. Це дозволить більш чітко окреслити вимоги до варіантів побудови дистанційного навчання з урахуванням доцільності, можливості й економічних чинників.

Література

1. Педагогика: педагогические теории, системы, технологии: Учеб. пособие для студ. сред. пед. учеб. заведений / С. А. Смирнов, И. Б. Котова, Е. Н. Шиянов, Т. И. Бабаева и др.: Под ред. С. А. Смирнова. – М., 1988.
2. Станіслав Андрейчук Використання технологій дистанційного навчання у професійній підготовці людей з особливими проблемами // Реформування соціальних служб в Україні: сучасний стан та перспективи. Зб. матеріалів Міжнар. наук.- практ конф./За ред. Неллі Ничкало, Бреда Маккензі. – Львів; Вінніпег: Видавнича фірма «Малті – М» - Львів, 2003.
3. Kearsley G. (2010). *Andragogy (M.Knowles). The theory Into practice database* / G. Kearsley . Retrieved from <http://tip.psychology.org>
4. Loreman, T. *Integration: coming from the outside* / T. Loreman // *Interaction*. – 1999. – Vol. 13(1). – P. 21-23.
5. McLeod, S. A. (2013). *Kolb - learning styles*. Retrieved from www.simplypsychology.org/learning-kolb.html
6. http://stud.com.ua/57100/pedagogika/spetsifika_osviti_doroslih
7. <https://www.nrcs.usda.gov>

УДК 004.9:378.1

Володимир Карасюк, Сергій Глинянський

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

В НАЦІОНАЛЬНОМУ ЮРИДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМ. ЯРОСЛАВА МУДРОГО

© В. Карасюк, С. Глинянський, 2017

Розглянуті особливості будови і експлуатації системи дистанційного навчання в Національному юридичному університеті. Значну увагу приділено технологічним особливостям інтеграції системи LMS Moodle з хмарними сервісами Microsoft. Викладені